

161

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 4 kwietnia 1992 r.

w sprawie udzielania wyróżnień oraz postępowania dyscyplinarnego w stosunku do funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Na podstawie art. 141 ust. 2 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. Nr 78, poz. 462 i z 1991 r. Nr 94, poz. 422) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Użyte w rozporządzeniu wyrażenia oznaczają:

- 1) „ustawa” — ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. Nr 78, poz. 462 i z 1991 r. Nr 94, poz. 422),
- 2) „władza dyscyplinarna” — prawo przełożonych do wyróżniania i karania funkcjonariuszy na zasadach określonych w rozporządzeniu,
- 3) „przełożeni właściwi w sprawach osobowych” — Komendanta Głównego Straży Granicznej i jego zastępcę, komendantów oddziałów Straży Granicznej, komendanta Centrum Szkolenia Straży Granicznej i dyrektorów biur w Komendzie Głównej Straży Granicznej,
- 4) „funkcjonariusz” — funkcjonariusza Straży Granicznej w służbie stałej, przygotowawczej i kandydackiej,
- 5) „bezpośredni przełożony” — funkcjonariusza zajmującego stanowisko kierownicze bezpośrednio wyższe, poczynając od stanowiska dowódcy drużyny,
- 6) „zakończenie postępowania dyscyplinarnego” — wydanie prawomocnego orzeczenia o ukaraniu funkcjonariusza lub orzeczenia o uniewinnieniu bądź umorzeniu postępowania.

Rozdział 2

Właściwość przełożonych w sprawach dyscyplinarnych

§ 2. 1. Władzę dyscyplinarną wobec wszystkich funkcjonariuszy posiada Komendant Główny Straży Granicznej.

2. Władzę dyscyplinarną wobec funkcjonariuszy, z wyjątkiem komendantów i zastępców komendantów oddziałów (równorzędnych), posiada również zastępca Komendanta Głównego Straży Granicznej.

§ 3. 1. Przełożeni właściwi w sprawach osobowych i bezpośredni przełożeni funkcjonariuszy posiadają władzę dyscyplinarną w stosunku do funkcjonariuszy pełniących służbę w podległych im jednostkach lub komórkach organizacyjnych Straży Granicznej.

2. Wyższy przełożony nad przełożonym posiadającym władzę dyscyplinarną może w każdym stadium postępowania dyscyplinarnego realizować swoje uprawnienia z pominięciem niższego przełożonego, jeżeli uzna to za uzasadnione okolicznościami sprawy.

§ 4. 1. Funkcjonariusz, któremu powierzono pełnienie obowiązków służbowych na danym stanowisku, posiada

władzę dyscyplinarną przysługującą funkcjonariuszowi mianowanemu na to stanowisko.

2. Funkcjonariusz, który w zastępstwie pełni obowiązki na danym stanowisku służbowym, posiada władzę dyscyplinarną przysługującą osobie zastępowanej.

§ 5. 1. Funkcjonariusz przeniesiony do pełnienia służby lub oddelegowany do czasowego pełnienia służby albo skierowany na przeszkolenie lub naukę podlega władzy dyscyplinarnej właściwego przełożonego w miejscu pełnienia służby, miejscu przeniesienia lub nauki.

2. Funkcjonariusz pozostający bez przydziału służbowego podlega władzy dyscyplinarnej przełożonego, w którego dyspozycji pozostaje.

3. Funkcjonariusz pozostający na urlopie bezpłatnym podlega władzy dyscyplinarnej przełożonego właściwego w sprawach osobowych.

§ 6. Przełożeni właściwi w sprawach osobowych funkcjonariuszy zajmujących stanowiska kierownicze posiadają władzę dyscyplinarną również w odniesieniu do ich zastępców.

Rozdział 3

Zasady i tryb udzielania wyróżnień

§ 7. Do udzielania funkcjonariuszom wyróżnień w przypadkach określonych w art. 91 ustawy są uprawnieni:

- 1) Komendant Główny Straży Granicznej i jego zastępca — do udzielania: pochwały, pochwały w rozkazie, nagrody pieniężnej lub rzeczowej, krótkoterminowego urlopu do 10 dni, przedstawienia do odznaczenia państwowego, przedterminowego mianowania na wyższy stopień, mianowania na wyższe stanowisko służbowe,
- 2) komendant oddziału (Centrum Szkolenia) Straży Granicznej oraz dyrektor biura w Komendzie Głównej Straży Granicznej — do udzielania: pochwały, pochwały w rozkazie, nagrody pieniężnej lub rzeczowej, krótkoterminowego urlopu do 7 dni, przedstawienia do odznaczenia państwowego, przedterminowego mianowania na wyższy stopień, mianowania na wyższe stanowisko służbowe,
- 3) komendant granicznej placówki kontrolnej (strażnicy, dywizjonu) — do udzielania: pochwały, pochwały w rozkazie, krótkoterminowego urlopu do 5 dni,
- 4) dowódca kompanii — do udzielania: pochwały, pochwały w rozkazie, krótkoterminowego urlopu do 3 dni,
- 5) dowódca plutonu, dowódca drużyny oraz inny bezpośredni przełożony — do udzielania pochwały.

§ 8. 1. Przełożony właściwy w sprawach osobowych lub przełożony upoważniony do mianowania w myśl art. 53 ust. 1 ustawy może mianować funkcjonariusza na wyższy stopień w drodze wyróżnienia.

2. Wniosek o przedterminowe mianowanie na wyższy stopień oficerski przedkłada Ministrowi Spraw Wewnętrznych Komendant Główny Straży Granicznej.

3. Zasady i tryb występowania z wnioskami o przyznanie odznaki resortowej lub przedstawienie do odznaczenia państwowego określają odrębne przepisy.

§ 9. Jeżeli przełożony uzna, że funkcjonariusz zasługuje na wyższe wyróżnienie, niż może mu udzielić, występuje z odpowiednim wnioskiem do przełożonego uprawnionego do udzielania tego wyróżnienia.

§ 10. 1. Wyróżnienia wymienione w art. 91 pkt 2—8 ustawy podlegają ogłoszeniu w rozkazy personalnym.

2. Rozkaz o wyróżnieniu podaje się do wiadomości funkcjonariuszom oraz włącza do akt osobowych wyróżnionego.

§ 11. 1. Nie można wyróżnić funkcjonariuszy, przeciwko którym prowadzone jest postępowanie karne lub dyscyplinarne, oraz funkcjonariuszy ukaranych karą dyscyplinarną przed jej zatarciem.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również wobec funkcjonariuszy:

- 1) skazanych wyrokiem sądu — w czasie warunkowego zawieszenia wykonania kary,
- 2) którym postępowanie karne zostało warunkowo umorzony — w czasie próby określonej orzeczeniem o warunkowym umorzeniu.

Rozdział 4

Odpowiedzialność dyscyplinarna

§ 12. Funkcjonariusz ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną za:

- 1) popełnienie przestępstwa lub wykroczenia,
- 2) naruszenie dyscypliny służbowej,
- 3) czyny, za które w myśl odrębnych przepisów właściwe organy są uprawnione do nakładania kar porządkowych lub stosowania grzywny w celu przymuszenia.

§ 13. Naruszeniem dyscypliny służbowej jest w szczególności:

- 1) odmowa wykonania albo niewykonanie rozkazu lub polecenia służbowego, z uwzględnieniem przepisu art. 63 ust. 2 ustawy,
- 2) zaniechanie czynności służbowej lub wykonanie jej w sposób niedbały lub nieprawidłowy,
- 3) świadome wprowadzenie w błąd przełożonego lub innego funkcjonariusza, jeżeli wyrządziło to szkodę służbie, funkcjonariuszowi lub innym osobom,
- 4) niedopełnienie obowiązków służbowych określonych w ustawie lub w innych przepisach,
- 5) stawianie się do służby w stanie po spożyciu alkoholu lub podobnie działającego środka albo spożywanie alkoholu w czasie pełnienia służby lub w pomieszczeniach służbowych,
- 6) świadome wprowadzenie się w stan ograniczający zdolność wykonywania obowiązków służbowych lub uniemożliwiający ich wykonanie,
- 7) porzucenie służby lub samowolne oddalenie się z rejonu zakwaterowania,

8) zagubienie lub utrata dokumentów zawierających wiadomości stanowiące tajemnicę państwową lub służbową,

- 9) znieważenie przełożonego,
- 10) symulowanie choroby w celu uchylenia się od służby,
- 11) zawiniona utrata broni służbowej,
- 12) zawiniona utrata legitymacji służbowej.

§ 14. Rodzaje kar dyscyplinarnych określa art. 136 ust. 1—3 ustawy, z tym że karę zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania można wymierzyć funkcjonariuszowi w służbie kandydackiej na czas nie dłuższy niż 21 dni.

§ 15. Kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby:

- 1) nie stosuje się w razie skazania funkcjonariusza prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego,
- 2) można nie stosować w razie skazania prawomocnym wyrokiem sądu za inne przestępstwo.

§ 16. Do wymierzania funkcjonariuszom kar dyscyplinarnych są uprawnieni:

- 1) Komendant Główny Straży Granicznej — do wymierzania kar: upomnienia, nagany, nagany z ostrzeżeniem, wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, obniżenia stopnia, pozbawienia stopnia chorążego lub podoficerskiego, wydalenia ze służby, zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych i innych pojazdów na okres od 6 miesięcy do 3 lat, zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania do 21 dni, aresztu do 14 dni oraz do występowania z wnioskiem o pozbawienie lub obniżenie stopnia oficerskiego,
- 2) zastępca Komendanta Głównego Straży Granicznej — do wymierzania kar określonych w pkt 1, z wyjątkiem kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby,
- 3) komendant oddziału (Centrum Szkolenia) Straży Granicznej oraz dyrektor biura w Komendzie Głównej Straży Granicznej do wymierzania kar: upomnienia, nagany, nagany z ostrzeżeniem, wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, obniżenia i pozbawienia stopnia podoficerskiego, zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych i innych pojazdów, zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania do 21 dni, aresztu do 14 dni,
- 4) komendant granicznej placówki kontrolnej (strażnicy, dywizjonu) — do wymierzania kar: upomnienia, nagany, nagany z ostrzeżeniem, zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania do 15 dni, aresztu do 10 dni,
- 5) dowódca kompanii — do wymierzania kar: upomnienia, nagany, nagany z ostrzeżeniem, zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania do 10 dni, aresztu do 7 dni,
- 6) dowódca plutonu — do wymierzania kar: upomnienia, nagany, nagany z ostrzeżeniem, zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania do 6 dni,
- 7) dowódca drużyny oraz inny bezpośredni przełożony — do wymierzania kar: upomnienia, nagany, nagany z ostrzeżeniem.

Rozdział 5

Postępowanie dyscyplinarne

§ 17. 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczynają się niezwłocznie, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przez funkcjonariusza przewinienia lub naruszenia dyscypliny służbowej.

2. Postępowanie dyscyplinarne ma na celu:

- 1) ustalenie, czy przewinienie lub naruszenie dyscypliny służbowej faktycznie zaistniało oraz w jakim czasie i przez kogo zostało popełnione,
- 2) wszechstronne wyjaśnienie przyczyn i okoliczności popełnienia przewinienia lub naruszenia, o których mowa w pkt 1.

3. O wszczęciu postępowania dyscyplinarnego wydaje się postanowienie. Postanowienie niezwłocznie doręcza się obwinionemu.

§ 18. 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna, z zastrzeżeniem § 19 i 20, przełożony właściwy w sprawach osobowych:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wniosek bezpośredniego przełożonego funkcjonariusza,
- 3) na polecenie wyższego przełożonego,
- 4) na wniosek sądu honorowego, sądu lub prokuratora albo organu uprawnionego do nakładania grzywny w drodze mandatu karnego lub organu uprawnionego do nakładania kar porządkowych.

2. Przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego podejmuje się czynności wyjaśniające, jeżeli wiadomość o przewinieniu lub naruszeniu dyscypliny służbowej budzi wątpliwości, w szczególności co do popełnienia tego czynu lub co do osoby sprawcy.

3. Czynności, o których mowa w ust. 2, należy ukończyć w terminie dwóch tygodni od daty ich podjęcia.

§ 19. 1. Jeżeli wina funkcjonariusza nie budzi wątpliwości lub nie zachodzi potrzeba wymierzenia surowszej kary niż upomnienie, nagana, nagana z ostrzeżeniem i zakaz opuszczania miejsca zakwaterowania do 6 dni, postępowanie dyscyplinarne może wszczęć bezpośredni przełożony funkcjonariusza.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, po wysłuchaniu obwinionego i złożeniu przez niego wyjaśnienia na piśmie sporządza się notatkę służbową, na podstawie której wydaje się orzeczenie o wymierzeniu kary.

§ 20. 1. Postępowania dyscyplinarnego nie wszczyna się:

- 1) jeżeli czynności wyjaśniające nie potwierdziły zaistnienia przewinienia lub naruszenia dyscypliny,
- 2) po upływie terminu określonego w art. 137 ust. 1 ustawy.

2. Postępowania dyscyplinarnego można nie wszczynać, jeżeli:

- 1) funkcjonariusz złożył raport z prośbą o niezwłoczne zwolnienie ze służby,
- 2) wina funkcjonariusza nie budzi wątpliwości i nie zachodzi potrzeba wymierzenia kary surowszej niż upomnienie; przepis § 19 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 21. 1. Postępowanie dyscyplinarne przeprowadza przełożony, który wydał postanowienie o jego wszczęciu, lub wyznaczony przez niego funkcjonariusz.

2. Do prowadzenia postępowania wyznacza się funkcjonariusza posiadającego stopień nie niższy od stopnia posiadanego przez obwinionego albo zajmującego co najmniej równorzędne z nim stanowisko służbowe.

3. Prowadzący postępowanie dyscyplinarne jest obowiązany wyłączyć się od udziału w tym postępowaniu, jeżeli:

- 1) sprawa dotyczy go bezpośrednio,
- 2) jest małżonkiem obwinionego lub osoby przez niego pokrzywdzonej,
- 3) jest krewnym lub powinowatym obwinionego w myśl przepisów Kodeksu postępowania karnego dotyczących wyłączenia sędziego z mocy prawa od udziału w sprawie,
- 4) był świadkiem zdarzenia,
- 5) pomiędzy nim a obwinionym zachodzi stosunek osobisty mogący wywołać wątpliwości co do bezstronności prowadzonego postępowania.

4. Prowadzący postępowanie bada z urzędu, czy nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego wyłączenie się od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym.

5. O zaistnieniu okoliczności wymienionych w ust. 3 prowadzący postępowanie powiadamia przełożonego, który go wyznaczył. Do czasu wyznaczenia innego funkcjonariusza do prowadzenia postępowania podejmuje on jednak czynności nie cierpiące zwłoki.

6. Przepisy ust. 1—5 mają odpowiednie zastosowanie przy czynnościach wyjaśniających.

7. Obwiniony ma prawo złożyć do przełożonego właściwego w sprawach osobowych wniosek o wyłączenie prowadzącego postępowanie z przyczyn, o których mowa w ust. 3. Do czasu rozpatrzenia wniosku przez przełożonego podejmuje się czynności nie cierpiące zwłoki.

8. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne prowadzi przełożony właściwy w sprawach osobowych, wniosek, o którym mowa w ust. 7, obwiniony kieruje do wyższego przełożonego.

§ 22. 1. Prowadzący postępowanie dyscyplinarne zbiera materiały i podejmuje czynności niezbędne do wyjaśnienia sprawy, w szczególności przesłuchuje świadków, pokrzywdzonych, przyjmuje wyjaśnienia od obwinionego oraz zleca przeprowadzenie odpowiednich badań. Z czynności tych sporządza protokoły. Obwiniony może złożyć wyjaśnienia na piśmie.

2. W razie konieczności przeprowadzenia czynności poza miejscowością, w której toczy się postępowanie, o jej przeprowadzenie można zwrócić się do kierownika jednostki organizacyjnej Straży Granicznej właściwego według miejsca, w którym czynność ma być dokonana.

3. Materiały przekazane przez prokuratora, organ uprawniony do nałożenia kary grzywny w drodze mandatu karnego lub kary porządkowej, organ uprawniony do stosowania grzywny w celu przymuszenia albo przez sąd honorowy włącza się do akt postępowania dyscyplinarnego.

§ 23. W toku postępowania dyscyplinarnego obwinionemu, oprócz uprawnień przewidzianych w § 21 ust. 7, przysługują uprawnienia do:

- 1) zgłaszania wniosków dowodowych,
- 2) wnoszenia w terminie 7 dni od doręczenia mu postanowienia lub orzeczenia:
 - a) zażalenia na postanowienie, z wyjątkiem postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego,
 - b) odwołania od orzeczenia o ukaraniu,

- 3) ustanowienia spośród funkcjonariuszy wskazanego przez siebie obrońcy, który jest uprawniony do:
 - a) zapoznania się z materiałami postępowania dyscyplinarnego,
 - b) składania wniosków dowodowych i przedstawiania opinii,
 - c) obecności przy ogłaszaniu obwinionemu postanowień podejmowanych w toku postępowania dyscyplinarnego.

§ 24. 1. Wnioski o przeprowadzenie postępowania dowodowego obwiniony zgłasza na piśmie prowadzącemu postępowanie dyscyplinarne.

2. Oddalenie wniosku wymaga uzasadnienia na piśmie i akceptacji przełożonego, który wydał postanowienie o wszczęciu postępowania.

§ 25. Postanowienia wydane w toku postępowania dyscyplinarnego i orzeczenia o ukaraniu doręcza się niezwłocznie obwinionemu (ukaranemu).

§ 26. 1. Postępowanie dyscyplinarne powinno być zakończone w ciągu 1 miesiąca od daty jego wszczęcia.

2. Komendant oddziału Straży Granicznej może przedłużyć termin prowadzenia postępowania do 2 miesięcy.

3. W szczególnie uzasadnionych okolicznościach Komendant Główny Straży Granicznej może przedłużyć termin prowadzenia postępowania na dalszy okres, nie dłuższy jednak niż 3 miesiące.

§ 27. 1. Jeżeli wiadomość o przewinieniu lub naruszeniu dyscypliny służbowej wskazuje, że czyn zawiera znamiona przestępstwa ściganego z urzędu albo taki charakter czynu ustalono w toku postępowania dyscyplinarnego, zawiadamia się o tym niezwłocznie prokuratora.

2. W sprawach prowadzonych przeciwko funkcjonariuszom podejrzanym o popełnienie przestępstwa postępowanie dyscyplinarne prowadzi się niezależnie od postępowania przygotowawczego. W sprawach tych należy wyznaczyć funkcjonariusza do współdziałania z prokuratorem. W postępowaniu dyscyplinarnym można, za zgodą prokuratora, wykorzystać dowody zebrane w postępowaniu przygotowawczym.

§ 28. 1. Przełożony właściwy w sprawach osobowych zawiesza postępowanie dyscyplinarne do czasu zakończenia postępowania karnego, jeżeli czyn zarzucany funkcjonariuszowi jest przedmiotem tego postępowania i nie stanowi naruszenia dyscypliny służbowej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy przestępstwo popełnione przez funkcjonariusza jest oczywiste i uniemożliwia dalsze pozostawanie funkcjonariusza w służbie.

3. Przełożony właściwy w sprawach osobowych może zawiesić postępowanie dyscyplinarne, gdy zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania; okres zawieszenia nie może przekroczyć 9 miesięcy.

§ 29. 1. Jeżeli prowadzący postępowanie dyscyplinarne uzna, że zostały wyjaśnione wszystkie okoliczności sprawy dotyczące obwinionego, zapoznaje go z aktami postępowania i poucza o prawie do zgłoszenia w terminie 3 dni wniosku o ich uzupełnienie. Przepisy § 23 i 24 stosuje się odpowiednio.

2. Obwiniony po zapoznaniu się z aktami postępowania podpisuje protokół sporządzony z tej czynności.

3. Odmowa obwinionego zapoznania się z aktami postępowania lub złożenia podpisu stwierdzającego tę okoliczność nie wstrzymuje dalszych czynności. Prowadzący postępowanie dokonuje wzmianki o odmowie w aktach postępowania.

4. W przypadku korzystania w postępowaniu dyscyplinarnym z materiałów prowadzonego równocześnie postępowania przygotowawczego, zapoznanie obwinionego z tymi materiałami następuje po uzyskaniu zgody prokuratora nadzorującego lub prowadzącego postępowanie przygotowawcze. Z odmowną decyzją prokuratora w tej sprawie należy zapoznać obwinionego.

5. Po zebraniu materiałów i zapoznaniu z nimi obwinionego prowadzący postępowanie wydaje postanowienie o zamknięciu postępowania dyscyplinarnego i sporządza sprawozdanie, które powinno zawierać:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe funkcjonariusza, który prowadził postępowanie,
- 2) stanowisko służbowe przełożonego, który wydał postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego,
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego,
- 4) określenie czynu zarzucanego obwinionemu,
- 5) opis ustalonego stanu faktycznego na podstawie zebranych dowodów,
- 6) wnioski dotyczące wymiaru kary, umorzenia postępowania dyscyplinarnego lub skierowania sprawy do właściwego sądu honorowego, z uzasadnieniem i wskazaniem okoliczności łagodzących lub obciążających.

§ 30. 1. Postanowienie o umorzeniu postępowania wydaje się, jeżeli:

- 1) nastąpiło przedawnienie wszczęcia postępowania lub wymierzenia kary dyscyplinarnej,
- 2) zaistniały inne okoliczności wyłączające postępowanie dyscyplinarne.

2. Postępowanie dyscyplinarne można umorzyć w razie długotrwałej choroby obwinionego lub złożenia przez niego pisemnego żądania o niezwłoczne zwolnienie go ze służby, jeżeli postępowanie dotyczy czynu, za który funkcjonariusz ponosi wyłącznie odpowiedzialność dyscyplinarną.

3. Postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego wydaje przełożony, który wszczął to postępowanie.

Rozdział 6

Zasady orzekania

§ 31. 1. Na podstawie całokształtu okoliczności oraz zebranego w sprawie materiału dowodowego przełożony, który wszczął postępowanie dyscyplinarne, orzeka:

- 1) o niewinnieniu, jeżeli przeprowadzone postępowanie nie potwierdziło zarzutów stawianych obwinionemu lub przeprowadzone postępowanie karne zostało zakończono orzeczeniem o niewinnieniu, a czyn nie stanowi naruszenia dyscypliny służbowej,
- 2) o uznaniu funkcjonariusza winnym popełnienia przewinienia lub naruszenia dyscypliny służbowej i wymierzeniu kary dyscyplinarnej,

- 3) o uznaniu funkcjonariusza winnym popełnienia przewinienia lub naruszenia dyscypliny służbowej, odstąpieniu od wymierzenia kary i przekazaniu sprawy sądowi honorowemu,
- 4) o uznaniu funkcjonariusza winnym popełnienia przewinienia lub naruszenia dyscypliny służbowej i odstąpieniu od wymierzenia kary.

2. Orzeczenie, o którym mowa w ust. 1, należy wydać nie później niż w ciągu 7 dni od daty zamknięcia postępowania dyscyplinarnego.

§ 32. 1. Wymierzona kara dyscyplinarna powinna być współmierna do czynu popełnionego przez obwinionego.

2. Przy wymierzaniu kary dyscyplinarnej należy uwzględnić charakter przewinienia lub naruszenia dyscypliny służbowej, ich skutki, pobudki działania, okoliczności popełnienia czynu, stopień nasilenia złej woli, następstwa ujemne dla służby, dotychczasowe wyniki w służbie oraz zachowanie się obwinionego poza służbą. Należy również brać pod uwagę inne okoliczności, zarówno łagodzące, jak i obciążające, istotne w sprawie.

3. Na zaostrenie wymiaru kary mają wpływ następujące okoliczności:

- 1) popełnienie przewinienia lub naruszenie dyscypliny służbowej przez funkcjonariusza będącego w stanie po użyciu alkoholu,
- 2) popełnienie przewinienia lub naruszenie dyscypliny służbowej przez funkcjonariusza w czasie prowadzonego przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego lub w czasie odbywania uprzednio wymierzonej kary dyscyplinarnej, jak również w czasie próby określonej w orzeczeniu o warunkowym zawieszeniu wykonania kary lub warunkowym umorzeniu postępowania karnego,
- 3) popełnienie przewinienia lub naruszenie dyscypliny służbowej wobec podwładnego, wspólnie z nim lub na jego szkodę,
- 4) popełnienie przewinienia lub naruszenie dyscypliny służbowej z niskich pobudek z poważnymi skutkami.

§ 33. 1. Orzeczenie powinno zawierać:

- 1) oznaczenie właściwego przełożonego, który wydaje orzeczenie,
- 2) datę wydania,
- 3) stopień, imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe obwinionego,
- 4) określenie czynu przypisanego obwinionemu,
- 5) rozstrzygnięcie w sprawie,
- 6) uzasadnienie orzeczenia,
- 7) pouczenie o prawie wniesienia odwołania,
- 8) podpis przełożonego i pieczęć jednostki.

2. Rozstrzygnięcie w sprawie powinno zawierać:

- 1) stwierdzenie winy i rodzaj wymierzonej kary dyscyplinarnej albo
- 2) stwierdzenie winy, odstąpienie od wymierzenia kary i przekazanie sprawy sądowi honorowemu, albo

- 3) stwierdzenie winy i odstąpienie od wymierzenia kary, albo
- 4) uniewinnienie obwinionego.

§ 34. 1. Przełożony uprawniony do wymierzenia kary orzeczonej w postępowaniu dyscyplinarnym wzywa obwinionego do stawienia się do raportu w celu zawiadomienia go o treści orzeczenia.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku:

- 1) tymczasowego aresztowania obwinionego,
- 2) długotrwałej, obłożnej choroby obwinionego,
- 3) odmowy stawienia się obwinionego do raportu lub nie usprawiedliwionej nieobecności w wyznaczonym terminie,
- 4) udokumentowanego porzucenia służby przez obwinionego.

3. W przypadkach określonych w ust. 2 orzeczenie dyscyplinarne doręcza obwinionemu kierownik komórki organizacyjnej właściwej w sprawach osobowych.

§ 35. Jeżeli przełożony uzna, że należy wymierzyć karę, do której wymierzenia nie jest uprawniony, przesyła akta właściwemu przełożonemu z wnioskiem o wydanie orzeczenia o wymierzeniu określonej kary.

Rozdział 7

Postępowanie odwoławcze

§ 36. 1. Od orzeczenia dyscyplinarnego obwiniony ma prawo w terminie 7 dni złożyć na piśmie odwołanie do wyższego przełożonego za pośrednictwem przełożonego, który wydał orzeczenie.

2. Termin do wniesienia odwołania biegnie od dnia doręczenia orzeczenia obwinionemu.

3. Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie orzeczenia o wymierzeniu kary.

4. Orzeczenie, od którego nie wniesiono w terminie odwołania, staje się po upływie tego terminu prawomocne i podlega wykonaniu.

5. Jeżeli orzeczenie wydał Komendant Główny Straży Granicznej, odwołanie od tego orzeczenia nie przysługuje. Obwiniony może zwrócić się z wnioskiem do Komendanta Głównego Straży Granicznej w terminie, o którym mowa w ust. 1, o ponowne rozpatrzenie sprawy.

§ 37. Przełożony, który wydał orzeczenie dyscyplinarne, przesyła odwołanie w terminie 7 dni wyższemu przełożonemu, załączając akta osobowe i akta postępowania dyscyplinarnego.

§ 38. 1. Odwołanie od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez bezpośredniego przełożonego rozpatruje przełożony właściwy w sprawach osobowych funkcjonariusza.

2. Odwołanie od orzeczenia wydanego przez przełożonego właściwego w sprawach osobowych rozpatruje wyższy przełożony właściwy w sprawach osobowych.

§ 39. 1. W postępowaniu odwoławczym rozpoznanie sprawy następuje na podstawie stanu faktycznego ustalonego w postępowaniu zakończonym zaskarżonym orzeczeniem dyscyplinarnym.

2. Przełożony uprawniony do rozpatrzenia odwołania może zaskarżone orzeczenie:

- 1) utrzymać w mocy,
- 2) zmienić i uniewinnić obwinionego,
- 3) zmienić i wymierzyć karę łagodniejszą,
- 4) uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia,
- 5) uchylić i przekazać sprawę do sądu honorowego.

3. W postępowaniu odwoławczym nie można wymierzyć kary surowszej niż orzeczona w zaskarżonym orzeczeniu dyscyplinarnym.

4. Orzeczenie przełożonego rozpatrującego odwołanie powinno być wydane w ciągu 14 dni od dnia otrzymania odwołania. Orzeczenie wymienione w ust. 2 pkt 1—3 jest prawomocne i podlega wykonaniu.

Rozdział 8

Wykonywanie kar dyscyplinarnych

§ 40. Po uprawomocnieniu się orzeczenia dyscyplinarnego przełożony właściwy w sprawach osobowych wykonuje orzeczoną karę, a w orzeczeniu o wymierzeniu kary aresztu — określa termin wykonania tej kary.

§ 41. 1. Przełożony, o którym mowa w § 40, może podać orzeczenie dyscyplinarne do wiadomości wszystkim funkcjonariuszom podległej jednostki lub komórki organizacyjnej, jeżeli:

- 1) uzna to za wskazane ze względów wychowawczych,
- 2) orzeczenie o ukaraniu dotyczy rażącego przewinienia lub naruszenia dyscypliny służbowej, popełnionego przez przełożonego, a przewinienie to znane jest jego podwładnym.

2. Ze względu na tajemnicę służbową lub autorytet ukaranego przełożony może podać orzeczenie o ukaraniu wyłącznie do wiadomości funkcjonariuszom zajmującym stanowiska równorzędne lub wyższe od stanowiska zajmowanego przez ukaranego funkcjonariusza.

3. Orzeczenie podlega włączeniu do akt osobowych ukaranego funkcjonariusza.

§ 42. 1. Wykonanie kar dyscyplinarnych polega na:

- 1) wytknięciu niewłaściwego postępowania — w przypadku kar upomnienia, nagany, nagany z ostrzeżeniem,
- 2) mianowaniu na niższe stanowisko służbowe — w przypadku kary wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe,
- 3) wydaniu decyzji w trybie art. 59 ustawy — w przypadku orzeczenia kary obniżenia albo pozbawienia stopnia,
- 4) zwolnieniu funkcjonariusza ze służby — w przypadku kary wydalenia ze służby,
- 5) zatrzymaniu dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdów mechanicznych i innych pojazdów na okres ustalony w orzeczeniu o ukaraniu — w przypadku kary zakazu prowadzenia pojazdów,
- 6) zabronieniu ukaranemu opuszczania miejsca zakwaterowania w czasie wolnym od zajęć przez czas trwania kary oraz nałożeniu obowiązku meldowania się, nie częściej niż trzykrotnie w ciągu dnia, na wezwanie dyżurnego lub innego wyznaczonego funkcjonariusza — w przypadku kary zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania,

7) osadzeniu ukaranego w celi aresztu na liczbę dni określoną w orzeczeniu o ukaraniu — w przypadku kary aresztu.

2. Przełożony, który wymierzył karę wymienioną w ust. 1 pkt 5:

- 1) zawiadamia organ właściwy do wydawania dokumentów uprawniających do prowadzenia pojazdów mechanicznych i innych pojazdów o zatrzymaniu wskazanemu funkcjonariuszowi takiego dokumentu na okres ustalony w decyzji o ukaraniu,
- 2) przekazuje zatrzymany dokument organowi, o którym mowa w pkt 1, z podaniem przyczyn i okoliczności zatrzymania — w przypadku zwolnienia funkcjonariusza ze służby.

3. Funkcjonariusze z Morskiego Oddziału Straży Granicznej ukarani karą aresztu odbywają ją w aresztach jednostek organizacyjnych Straży Granicznej, najbliższych miejsca pełnienia służby.

4. Do wykonywania kary aresztu stosuje się odpowiednio przepisy o aresztach i postępowaniu z żołnierzami osadzonymi w areszcie.

Rozdział 9

Zatarcie kar dyscyplinarnych

§ 43. 1. Zatarcie kary dyscyplinarnej polega na uznaniu kary za niebyłą, usunięciu z akt osobowych funkcjonariusza orzeczenia o ukaraniu oraz uczynieniu nieczytelnym zapisu o karalności.

2. Kary dyscyplinarne podlegają zatarcu po upływie:

- 1) 3 miesięcy od dnia orzeczenia kary upomnienia lub zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania,
- 2) 6 miesięcy od dnia orzeczenia kary nagany lub kary aresztu,
- 3) 9 miesięcy od dnia orzeczenia kary nagany z ostrzeżeniem,
- 4) 18 miesięcy od dnia orzeczenia kary wyznaczenia chorążego i podoficera na niższe stanowisko służbowe oraz obniżenia stopnia chorążego, stopnia podoficerskiego i stopnia starszego szeregowego,
- 5) 24 miesięcy od dnia orzeczenia kary wyznaczenia oficera na niższe stanowisko służbowe lub obniżenia stopnia oficerskiego,
- 6) 30 miesięcy od dnia orzeczenia kary pozbawienia stopnia chorążego i stopnia podoficerskiego,
- 7) 36 miesięcy od dnia orzeczenia kary pozbawienia stopnia oficerskiego,
- 8) terminu, na jaki została wymierzona kara zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych i innych pojazdów.

3. W przypadku nienagannej służby, stwierdzonej w opinii służbowej przez bezpośredniego przełożonego, kary dyscyplinarne mogą być zatarte po upływie:

- 1) 1 miesiąca od dnia orzeczenia kary upomnienia lub zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania,
- 2) 3 miesięcy od dnia orzeczenia kary nagany lub aresztu,
- 3) 6 miesięcy od dnia orzeczenia kary nagany z ostrzeżeniem,
- 4) 12 miesięcy od dnia orzeczenia kary wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe lub obniżenia stopnia,

- 5) 18 miesięcy od dnia orzeczenia kary pozbawienia stopnia chorążego i stopnia podoficerskiego,
- 6) 24 miesięcy od dnia orzeczenia kary pozbawienia stopnia oficerskiego.

4. Za wykazanie męstwa lub odwagi oraz za poważne osiągnięcia w wykonywaniu zadań służbowych można skrócić terminy zatarcia kary określone w ust. 2 i 3. Nie dotyczy to przypadku określonego w ust. 2 pkt 8.

5. Decyzję o zatarciu kary w przypadkach, o których mowa w ust. 3 i 4, podejmuje przełożony, który karę wymierzył, lub wyższy przełożony. Decyzję tę ogłasza się w rozkazie o zatarciu kary.

§ 44. 1. Jeżeli funkcjonariusz zostanie ponownie ukarany przed zatarciem kary dyscyplinarnej, okres wymagany do zatarcia nie odbytej kary liczy się od dnia orzeczenia nowej kary.

2. W przypadkach określonych w art. 136 ust. 4 ustawy zatarcie kar następuje z upływem terminu przewidzianego dla kary surowszej.

Rozdział 10

Wznowienie postępowania dyscyplinarnego

§ 45. 1. Postępowanie dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym wznowia się, jeżeli:

- 1) dowody, na których podstawie ustalono istotne dla sprawy okoliczności, okazały się fałszywe,
- 2) ujawnione zostały istotne dla sprawy okoliczności nie znane w toku postępowania dyscyplinarnego,
- 3) orzeczenie wydano z naruszeniem obowiązujących przepisów,
- 4) orzeczenie zostało wydane w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone lub zmienione.

2. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść funkcjonariusza nie może nastąpić po upływie terminów określonych w art. 137 ustawy.

§ 46. 1. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego następuje z urzędu lub na wniosek ukaranego.

2. Wniosek o wznowienie postępowania funkcjonariusz składa do przełożonego, który wydał orzeczenie kończące postępowanie.

3. Decyzję o wznowieniu postępowania dyscyplinarnego podejmuje przełożony, który wydał orzeczenie dyscyplinarne kończące postępowanie.

§ 47. 1. Jeżeli w następstwie wznowienia postępowania wymierzono karę łagodniejszą, ulegają uchyleniu skutki wymierzonej poprzednio kary, a w razie wymierzenia kary surowszej, jej skutki liczy się od dnia wymierzenia tej kary.

2. Karę wykonaną zalicza się na poczet kary orzeczonej w trybie, o którym mowa w ust. 1.

3. Termin do zatarcia kary zmienionej w następstwie wznowienia postępowania liczy się od dnia wydania orzeczenia dyscyplinarnego o ukaraniu pierwszą karą.

Rozdział 11

Nadzór nad orzecznictwem dyscyplinarnym

§ 48. 1. Komendant Główny Straży Granicznej sprawuje nadzór i kontrolę nad prawidłowym orzekaniem i stosowaniem kar dyscyplinarnych i wyróżnień.

2. Komendanci oddziałów Straży Granicznej sprawują nadzór, o którym mowa w ust. 1, w odniesieniu do podległych im funkcjonariuszy.

3. W ramach nadzoru można:

- 1) zmienić orzeczenie i uniewinnić ukaranego lub wymierzyć karę łagodniejszą,
- 2) uchylić orzeczenie i sprawę przekazać do ponownego rozpatrzenia właściwemu przełożonemu,
- 3) uchylić postanowienie o umorzeniu lub zawieszeniu postępowania dyscyplinarnego,
- 4) dokonać zatarcia kary dyscyplinarniej.

4. Nadzór, o którym mowa w ust. 3, sprawują w podległych im jednostkach organizacyjnych przełożeni właściwi w sprawach osobowych.

§ 49. 1. Zmiana lub uchylenie orzeczenia w trybie nadzoru następuje w szczególności w następujących przypadkach:

- 1) ujawnienia nowych okoliczności, wskazujących na brak podstaw do odpowiedzialności dyscyplinarnej albo uzasadniających wymierzenie innej kary dyscyplinarnej,
- 2) istotnego naruszenia przepisów prawa.

2. Zmiana lub uchylenie orzeczenia w trybie nadzoru może nastąpić:

- 1) na niekorzyść funkcjonariusza — najpóźniej w ciągu 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego,
- 2) na korzyść funkcjonariusza — w każdym czasie.

3. Przepis § 46 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 12

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 50. Rozporządzenie stosuje się również do spraw toczących się w dniu jego wejścia w życie.

§ 51. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *A. Macierewicz*